

SVÍTÁNÍ

zpravodaj č. 1 - 2/2023

Příspěvek na zvláštní pomůcku

Příspěvek na zvláštní pomůcku je poskytovaný dle zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením. Příspěvek na zvláštní pomůcku je jednorázová peněžitá dávka určená osobám se zdravotním postižením trvajícím déle než jeden rok. Konkrétně se jedná o postižení jako je těžká vada nosného nebo pohybového ústrojí, těžké postižení zraku či sluchu anebo postižení interní povahy.

Podmínkou pro poskytnutí příspěvku na zvláštní pomůcku dále je, že:

- Osoba je starší 3 let (motorové vozidlo, úprava bytu, schodolez, stropní zvedací systém, svislá zdvihací plošina, šikmá zvedací plošina), 15 let (vodící pes), 1 roku (všechny ostatní pomůcky).
- Zvláštní pomůcka umožní osobě sebeobsahu nebo ji potřebuje k realizaci pracovního uplatnění, k přípravě na budoucí povolání, k získávání informací, vzdělávání anebo ke styku s okolím.
- Osoba může zvláštní pomůcku využívat.
- Zvláštní pomůcka není zdravotnickým prostředkem, který je hrazen z veřejného zdravotního pojištění anebo je osobě zapůjčen příslušnou zdravotní pojišťovnou. Také nesmí jít o zdravotnický prostředek, který nebyl osobě uhrazen z veřejného zdravotního pojištění nebo zapůjčen zdravotní pojišťovnou z důvodu nedostatečné zdravotní indikace.
- Pokud je pomůckou motorové vozidlo, je podmínkou, že se osoba opakovaně v kalendářním měsíci dopravuje a že je schopna řídit motorové vozidlo nebo je schopna být vozidlem převážena.

Seznam druhů a typů zvláštních pomůcek je obsažen ve vyhlášce č. 388/2011 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, ve znění pozdějších předpisů. Příspěvek se poskytuje i na pomůcku, která ve vyhlášce uvedena není, a to za podmínky, že jí krajská pobočka Úřadu práce považuje za srovnatelnou s některou z pomůcek, která ve vyhlášce uvedena je.

Příspěvek lze čerpat na tyto pomůcky řešící bezbariérovost (podle konkrétních vad pohybového ústrojí):

- **Nájezdové plošiny**
- **Přenosná rampa**
- **Schodolez**
- **Svislá zdvihací plošina, včetně instalace**
- **Šikmá zvedací plošina, včetně instalace**
- **Roštová rampa, včetně instalace**
- **Schodišťová sedačka, včetně instalace**
- **Speciální zádržné systémy (nikoli běžné dětské sedačky)**

Příspěvek na zvláštní pomůcku na pořízení svislé zdvihací plošiny nebo šikmé zvedací plošiny se poskytne, jen jestliže odstranění bariéry nelze dosáhnout prostřednictvím schodolezu. Jedná-li se o poskytnutí příspěvku na zvláštní pomůcku na pořízení svislé zdvihací plošiny, šikmé zvedací plošiny, schodišťové sedačky nebo stropního zvedacího systému, je žadatel povinen předložit úřadu práce alespoň dva návrhy řešení odstranění bariéry, včetně ceny.

Příspěvek na bezbariérovou úpravu domu nebo bytu

Stát podporuje úpravu bydlení pro osoby se zdravotním postižením jen do určité míry. Požádat o příspěvek na bezbariérové úpravy lze v rámci příspěvku na péči. Žádost lze podat osobně, datovou schránkou či s elektronickým podpisem. Na základě vyplněné žádosti pak posudkový lékař Lékařské posudkové služby ČSSZ zjišťuje, jestli splňujete zdravotní indikace pro přiznání příspěvku na úpravu bytu.

Obecnými podmínkami pro přiznání příspěvku je dlouhodobý nepříznivý zdravotní stav. Další podmínkou je věk osoby a pomůcka má umožnit sebeobsluhu nebo ji potřebujete k realizaci pracovního uplatnění, k přípravě na budoucí povolání, k získávání informací, vzdělávání nebo ke styku s okolím. Zákon udává podmínku nejnižší ekonomické náročnosti zvolné pomůcky.

Příspěvek je oficiálně poskytován pouze na tyto úpravy:

- **Stavební práce spojené s uzpůsobením koupelny a WC** – jedná se o stavební práce a s nimi nezbytně související materiál na úpravu (nejedná se o obklady, podlahové krytinu, sanitu atd.)
- **Stavební práce spojené s rozšířením dveří v bytě nebo v domě** (pouze na některé zdravotní indikace)

Toto jsou položky, které vám z doložené faktury je schopen úřad práce částečně uhradit. S firmou je potřeba dojednat rozpis materiálu, prací a dalších komponent tak, aby byly všechny strany spokojeny, co se týká doložitelnosti účelně vyhrazených nákladů.

Příspěvek na pořízení motorového vozidla

V rámci příspěvku na zvláštní pomůcku lze také žádat o příspěvek na pořízení motorového vozidla. Tento příspěvek má odlišné podmínky při stanovení výše příspěvku a jinou „užitnou dobu“ této pomůcky.

Příspěvek poskytovaný na pořízení motorového vozidla je určen:

- Osobám starším 3 let s těžkým omezením pohybu, s neurologickými diagnózami jako DMO - kvadruparéza = postižení všech 4 končetin nebo diparéza - těžké postižení obou dolních končetin.
- Dále příspěvek na zvláštní kompenzační pomůcku motorové vozidlo náleží např. lidem s roztroušenou sklerózou nebo po centrální mozkové příhodě, pokud nejsou následkem těchto onemocnění schopni chůze, jsou ochrnutí nebo na vozíku.
- Příspěvek náleží i mentálně postiženým jedincům, pokud mají IQ 35 a níž, tedy trpícím hlubokou mentální retardací.
- Příspěvek bývá lékařskou posudkovou komisí přiznán i lidem po závažných úrazech, lidem s poškozením míchy, dětem s těmito diagnózami jménem, kterých žádají zákonní zástupci, jestliže jsou následkem úrazu ochrnutí nebo trpí tak zvanou parézou dolních končetin. Další možnou skupinu vyhovující zákonným kritériím představují lidé po amputaci jedné nebo obou dolních končetin ve stehně, ať už nosí protézu nebo ne, žadatelé trpící ankylozou = ztuhnutím kyčelních kloubů apod.
- Je-li v jedné rodině více dětí s vážným zdravotním (pohybovým) postižením, je možné podat 2 žádosti o příspěvek na zvláštní kompenzační pomůcku motorové vozidlo, na každé dítě zvlášť. Žádosti budou posudkovým lékařem posuzovány odděleně. Pokud vznikne ze zdravotního stavu nárok oběma (více) dětem, výše obou přiznaných příspěvků se sčítá a budou použity k nákupu 1 vozidla.

Výše příspěvku na zvláštní pomůcku

Zákon o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením rozlišuje, zda jde o pomůcku v ceně do nebo přes 10 000 Kč a pro motorové vozidlo má speciální úpravu.

Na pořízení zvláštní pomůcky v ceně nižší než 10 000 Kč se příspěvek na zvláštní pomůcku poskytne jen osobě, která má příjem nebo příjem s ní společně posuzovaných osob nižší než 8násobek životního minima jednotlivce nebo životního minima společně posuzovaných osob. Výše příspěvku na zvláštní pomůcku se stanoví tak, že spoluúčast osoby činí 1 000 Kč. Z důvodů hodných zvláštního zřetele, zejména žádá-li osoba opakovaně o příspěvek na různé zvláštní pomůcky v ceně do 10 000 Kč, lze tento příspěvek poskytnout, i když příjem osoby a příjem osob s ní společně posuzovaných přesahuje výše uvedený násobek životního minima.

Výše příspěvku na pořízení zvláštní pomůcky, jejíž cena je vyšší než 10 000 Kč, se stanoví tak, že spoluúčast osoby činí 10 % z předpokládané nebo již zaplacené ceny zvláštní pomůcky. Jestliže osoba nemá dostatek finančních prostředků ke spoluúčasti, krajská pobočka ÚP může určit na základě žádosti osoby nižší míru spoluúčasti, minimálně však 1 000 Kč.

Maximální výše příspěvku na zvláštní pomůcku činí 350 000 Kč a v případě příspěvku na zvláštní pomůcku na pořízení „plošiny“ se jedná o částku 500 000 Kč.

Výše příspěvku na zvláštní pomůcku poskytovaného na pořízení motorového vozidla činí:

- 200 000 Kč při příjmu nižším nebo rovnu 16násobku částky životního minima jednotlivce (rodiny) nebo je-li příspěvek poskytován nezletilé osobě
- 180 000 Kč při příjmu vyšším než 16násobek částky životního minima ale nižším nebo rovnu 17násobku
- 160 000 Kč při příjmu vyšším než 17násobek částky životního minima ale nižším nebo rovnu 18násobku
- 140 000 Kč při příjmu vyšším než 18násobek částky životního minima ale nižším nebo rovnu 19násobku
- 120 000 Kč při příjmu vyšším než 19násobek částky životního minima ale nižším nebo rovnu 20násobku
- 100 000 Kč při příjmu vyšším než 20násobek částky životního minima.

Osoba, které byl vyplacen příspěvek na zvláštní pomůcku, je povinna tento příspěvek nebo jeho poměrnou část vrátit, jestliže:

- nepoužila příspěvek do 3 měsíců ode dne jeho vyplacení nebo ve lhůtě stanovené krajskou pobočkou ÚP na pořízení zvláštní pomůcky,
- nepoužila vyplacený příspěvek v plné výši do 3 měsíců ode dne jeho vyplacení nebo ve lhůtě stanovené krajskou pobočkou ÚP,
- v období před uplynutím 60 kalendářních měsíců po sobě jdoucích ode dne vyplacení příspěvku nebo v období před uplynutím 84 kalendářních měsíců po sobě jdoucích ode dne vyplacení příspěvku poskytnutého na pořízení motorového vozidla pozbyla vlastnické právo ke zvláštní pomůcce,

- v období před uplynutím 60 kalendářních měsíců po sobě jdoucích ode dne vyplacení příspěvku nebo v období před uplynutím 84 kalendářních měsíců po sobě jdoucích ode dne vyplacení příspěvku poskytnutého na pořízení motorového vozidla přestala zvláštní pomůcku užívat,
- se přestala opakovaně dopravovat nebo přestala být schopna převozu motorovým vozidlem, byl-li vyplacen příspěvek na pořízení motorového vozidla,
- použila příspěvek v rozporu s rozhodnutím o jeho přiznání,
- prokáže se, že osoba, uvedla v žádosti o příspěvek na zvláštní pomůcku nepravdivé nebo zkreslené údaje.

Osoba není povinna vyplacený příspěvek na zvláštní pomůcku nebo jeho poměrnou část vrátit, jestliže:

- období před uplynutím 60 kalendářních měsíců po sobě jdoucích ode dne jeho vyplacení přestala užívat zvláštní pomůcku z důvodu změny zdravotního stavu nebo v období před uplynutím 84 kalendářních měsíců po sobě jdoucích ode dne vyplacení příspěvku poskytnutého na pořízení motorového vozidla se z důvodu změny zdravotního stavu přestala opakovaně dopravovat nebo pozbyla schopnost být převážena motorovým vozidlem,
- byl vyplacen příspěvek na pořízení vodícího psa a pes v období před uplynutím 60 kalendářních měsíců po sobě jdoucích ode dne vyplacení příspěvku zemře nebo ztratí své dovednosti z důvodu onemocnění nebo úrazu, k němuž došlo bez zavinění příjemce dávky,
- zemřela.

Povinnost vrátit poměrnou část příspěvku nevzniká, jestliže tato částka nepřesahuje 100 Kč. Krajská pobočka Úřadu práce může z důvodů hodných zvláštního zřetele rozhodnout o prominutí povinnosti vrátit příspěvek na zvláštní pomůcku nebo jeho poměrnou část.

Zdroj: časopis Můžeš 1/2023; www.mpsv.cz; www.uradprace.cz; www.pohyblivost.cz

Životní a existenční minimum

Životní minimum je minimální společensky uznaná hranice peněžních příjmů k zajištění výživy a ostatních základních osobních potřeb.

Existenční minimum je minimální hranice peněžních příjmů, která se považuje za nezbytnou k zajištění výživy a ostatních základních osobních potřeb na úrovni umožňující přežití.

Existenční minimum nelze použít u nezaopatřeného dítěte, u poživatele starobního důchodu, u osoby invalidní ve třetím stupni a u osoby starší 68 let.

Existenční minimum osoby činí **3 130 Kč** měsíčně, **životní minimum jednotlivce** činí měsíčně **4 860 Kč**. Částka životního minima osoby, která je posuzována jako první v pořadí je **4 470 Kč měsíčně**. Částka životního minima osoby, která je posuzována jako druhá nebo další v pořadí, činí měsíčně:

- **4 040 Kč** u osoby od 15 let věku, která není nezaopatřeným dítětem,
- **3 490 Kč** u nezaopatřeného dítěte od 15 do 26 let věku,
- **3 050 Kč** u nezaopatřeného dítěte od 6 do 15 let věku,
- **2 480 Kč** u nezaopatřeného dítěte do 6 let věku.

Životní i existenční minimum je důležité zejména jako kritérium, ze kterého se vychází při stanovení nároku na některé sociální dávky, případně při výpočtu jejich výše. Jde především o dávky pomoci v hmotné nouzi, některé dávky státní sociální podpory, příspěvek na péči nebo při pěstounské péči.

Významnou roli hraje i v případě exekucí pro určení nezabavitelné částky a také pro stanovení alimentů.

Zdroj: www.mpsv.cz

Příspěvek na mobilitu

Příspěvek na mobilitu je opakující se dávka, která slouží k částečné úhradě zvýšených nákladů na dopravu osobám se zdravotním postižením.

Nárok na příspěvek na mobilitu má osoba starší 1 roku, která:

- která má nárok na průkaz osoby se zdravotním postižením označený symbolem „ZTP“ nebo „ZTP/P“, který byl přiznán podle předpisů účinných od 1. ledna 2014,
- opakovaně se v kalendářním měsíci za úhradu dopravuje nebo je dopravována
- nejsou jí poskytovány pobytové sociální služby podle zákona o sociálních službách v domově pro osoby se zdravotním postižením, v domově pro seniory, v domově se zvláštním režimem nebo ve zdravotnickém zařízení ústavní péče.

Podmínky nároku na příspěvek na mobilitu, s výjimkou podmínky opakovaného dopravování za úhradu, musí být splněny po celý kalendářní měsíc.

Řízení o příspěvku na mobilitu se zahajuje na základě písemné žádosti podané na tiskopisu vytištěného formuláře na příslušné pracoviště Úřadu práce ČR. Nebo lze žádost podat elektronicky, a to formou odeslání s elektronickým podpisem nebo odeslání přes datovou schránku.

Pokud probíhá řízení o průkazu osoby se zdravotním postižením, přeruší krajská pobočka Úřadu práce řízení o příspěvku na mobilitu.

Výše dávky: 900 Kč měsíčně.

Výše dávky: 2 900 Kč měsíčně náleží osobě, která po celý kalendářní měsíc využívá zdravotnický prostředek pro dlouhodobou domácí oxygenoterapii nebo zdravotnický prostředek pro domácí plicní umělou ventilaci. Pro výplatu příspěvku na mobilitu ve výši 2 900 Kč nutno doložit potvrzení zdravotní pojišťovny nebo smlouvu o výpůjčce zdravotnického prostředku.

Nárok na výplatu příspěvku nenáleží za kalendářní měsíc, jestliže je oprávněné osobě po celý tento kalendářní měsíc poskytována zdravotní péče v průběhu hospitalizace.

Dávku lze přiznat od data podání žádosti a vyplácí se tzv. zpětně, to znamená do konce kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, za který náleží.

Na žádost příjemce může být příspěvek na mobilitu vyplácen jednou splátkou vždy za 3 kalendářní měsíce, za které náležel.

Zdroj: www.mpsv.cz

Středisko sociálních služeb Salvia, z.ú., Wolkerova alej 92/18, 568 02 Svitavy, tel.: 461 535 324, e-mail: salvia@salvia.cz, Mgr. Ludmila Benešová, Bc. Lucie Fňukalová, DiS., Renáta Knötigová, DiS., Zuzana Krejsarová, DiS. Případné příspěvky zasílejte na výše uvedenou adresu. Příspěvky se nevracejí.
Registrováno u MK ČR, E 11729.